

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Азнакай шәһәренең "Катнаш төрдәге 18 нче "Улыбка"
балалар бакчасы" мәктәпкәчә белем бирү муниципаль
бюджет учреждениесе

"И туган тел, и матур тел!"

(Габдулла Тукайның туган көненә багышланган
эдәби- музыкаль иртәлек)

Тәрбияче: Шарафуллина Миләүшә Рәдиф кызы

Азнакай шәһәре

2021 нче ел

Максат: Балаларны Габдулла Тукай ижаты белән таныштыруны дәвам итү, әсәрләрен өйрәнүгә теләк уяту. Шигырьләренә сәнгатьле итеп укуларына ирешү. Тукай әсәрләре аша югары әхлаклылык, бөек әдипнең ижатына һәм туган телебезгә мөхәббәт тәрбияләү.

Алдан эшләнгән эш: Габдулла Тукайның тормыш юлы, балалар өчен язылган әсәрләре белән танышу. Әкиятләре буенча рәсемнәр ясау, музыкаль әсәрләр тыңлау.

Үткәрү урыны: музыка залы. Тукай әсәрләренең төрле басмаларынан, балалар рәсемнәреннән күргәзмә оештырыла. Экранда Тукайның тормыш юлынан күренешләр чагылдырыла, әсәрләренә иллюстрацияләр күрсәтелә.

Тәрбияче. Хәерле көн, балалар, хөрмәтле кунаклар! Язның иң матур бер көнендә, карлар эреп, бозлар агып киткәч, агач һәм куакларда хуш ислә бөреләр уянган чакта яраткан шагыйрәбез Габдулла Тукай туган.

1 нче бала.

Салкын кышлар үтеп

Яз килгәндә,

Жылы яктан кошлар кайтканда,

Туган көнең синен, бөек Тукай,

Тугры халкын итә тантана.

2 нче бала.

Татар телен, туган телемне мин
Яратырга синнән өйрәндем.

« Туган тел » не сабый чагымнан ук
Матур көйгә салып көйләдем.

(Балалар « Туган тел » жырын башкара. Аларга кунаклар да кушылып
жырлый.)

Тәрбияче. Сөекле шагыйребез яшь балаларны бик яраткан. Аларның эшсәяр,
акыллы, халыкны сөюче булып үсүләрен теләгән. Балалар өчен бик күп
шигырьләр һәм әкиятләр ижат иткән.

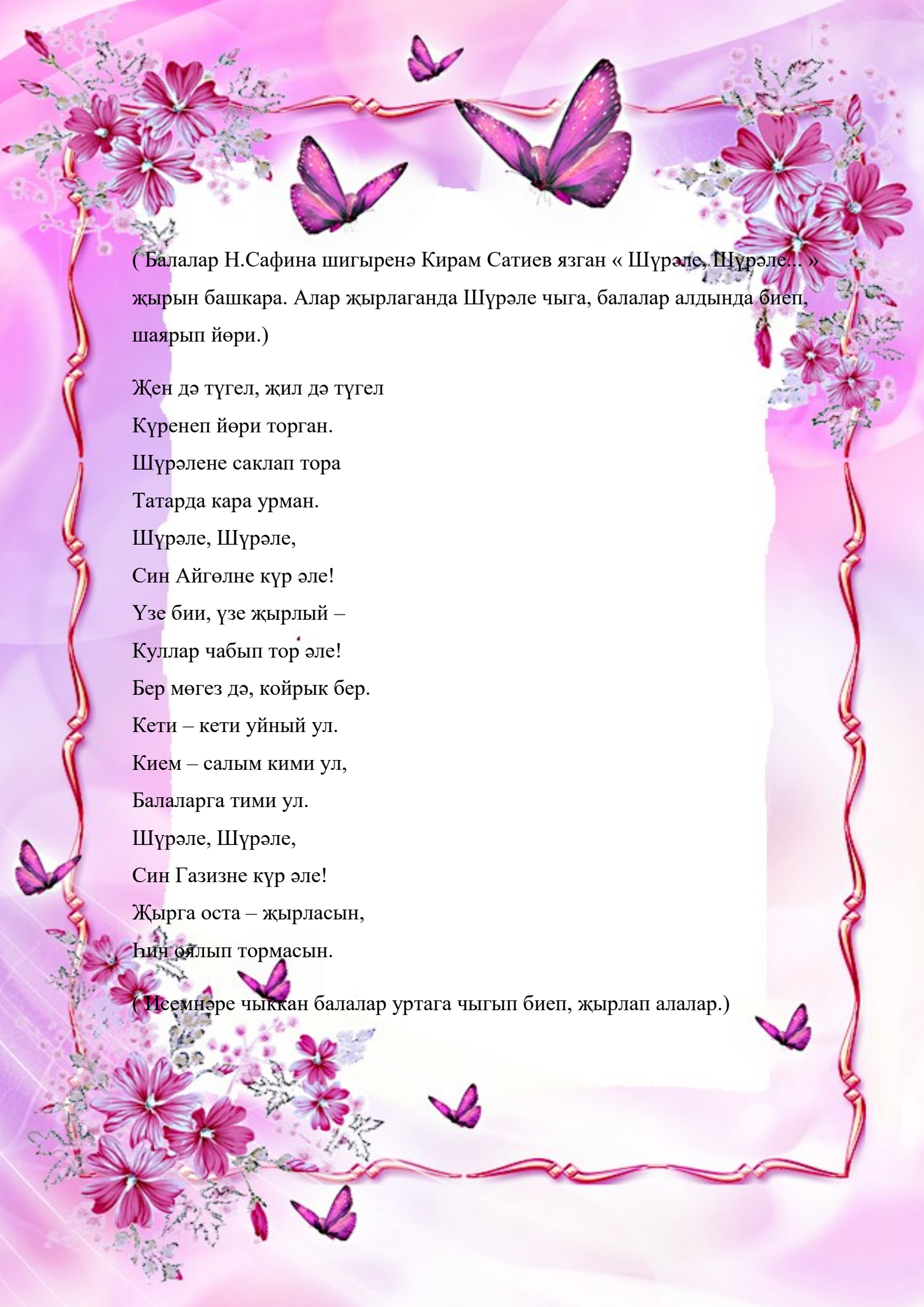
3 нче бала.

« Иң матур жир кайда? » дисез,
Билгеле, Кырлай жире.
Барча әкият геройлары
Кырлайда туган инде.

4 нче бала.

Су анасы, Шүрәләләр
Ел да жыела бире.
Жыелмас иде, Кырлай шул
Аларның туган жире.

(Балалар Н.Сафина шигыренә Кирам Сатиев язган «Шүрәле, Шүрәле...»
жырын башкара. Алар жырлаганда Шүрәле чыга, балалар алдында биеп,
шаярып йөри.)

Жен дә түгел, жил дә түгел
Күренеп йөри торган.
Шүрәлене саклап тора
Татарда кара урман.
Шүрәле, Шүрәле,
Син Айгөлне күр әле!
Үзе бии, үзе жырлый –
Куллар чабып тор әле!
Бер мөгез дә, койрык бер.
Кети – кети уйный ул.
Киём – салым кими ул,
Балаларга тими ул.
Шүрәле, Шүрәле,
Син Газизне күр әле!
Жырга оста – жырласын,
Нич оялып тормасын.

(Исемнәре чыккан балалар уртага чыгып биеп, жырлап алалар.)

Шүрәле

Рәхмәт инде, балалар,
Чакыргансыз кичәгә.
Мин үзем дә бик яратам
Бергәләп ял итәргә.

Тәрбияче. Үзеңә рәхмәт, Шүрәле. Үзеңнең шаянлыгың белән күңелләрне күтәрдең.

Су анасы. (Музыка астында керә.)

Качма ! Качма ! Тукта ! Тукта и карак ! Ник аласың син аны, ул бит минем алтын тарак!

Тәрбияче. Нәрсә булды, Су анасы ? Кемне ачуланасың ?

Су анасы. Ничек ачуланмаса?! Кемдер минем алтын таракны урлаган. Бәлки ул сезнең арададыр ? Синме, бәлки синдер ? Бирегез тизрәк. Кайда минем алтын тарак ?

Тәрбияче. Су анасы, син безгә ачуланма. Андый балалар безнең арада юк. Син аларны башка жирдән эзлә.

Су анасы. Сезнең арада андый балалар булмавына мин бик шатмын. Кеше әйберен сорамыйча алырга ярамый.

Тәрбияче. Ә син бәйрәмгә кал, безнең белән күңел ачарсың.

Су анасы. Рәхмәт, мин уйнарга, күңел ачарга бик яратам

Тәрбияче. Хәзер безнең малайларыбыз һәм кызларыбыз биеп алырлар.
Сез дә кушылып биегез, Су анасы һәм Шүрәле.

(Балалар татар биюен башкара.)

Тәрбияче. Балалар, Су анасы белән Шүрәле уйнарга бик яраталар икән.
Әйдәгез, бер уйнап алыгыз эле.

« Яулык салыш » уены.

(Балалар түгәрәктә. Көй башлануга яулык кулдан – кулга түгәрәк буйлап
жибәрелә. Көй туктауга яулык кемдә кала, шул җәза ала.)

Тәрбияче. Тукайның шигырьләре тиз истә кала, күңелгә ятып тора. Шуңа
күрә аның күп шигырьләренә җырлар язылган.

(Тәрбияче башкаруында А.Монасыпов көенә язылган « Туган авыл » җыры
яңгырый.)

Су анасы. Рәхмәт сезгә, балалар. Сез безгә күпме шатлык – куанычлар бүләк
иттегез.

Шүрәле. Рәхмәт сезгә, балалар. Габдулла Тукайның әкиятләрен,
шигырьләрен, җырларын яхшы беләсез икән. Туган телебезгә Тукай кебек
тугры булып үсегез. Менә сезгә бүләк. Кабул итеп алыгыз.

Су анасы, Шүрәле. (Бергә.) Сау булыгыз.

A decorative border surrounds the text, featuring pink flowers, butterflies, and a wavy pink ribbon. The background is a soft, light pink gradient.

Тәрбияче. Кадерле балалар, кунактар! Без бүген яраткан шагыйребезнең шигырьләрен укыдык, жырлар жырладык. Нинди матур, моңлы, тирән эчтәлекле Тукай шигырьләре! Алардан ихласлык, туган якны сөю, ата – бабаларыбызның тормыш тәҗрибәсе бөркелеп тора. Тукай безгә зур мирас калдырган. Инде ничә буын балалары сөекле шагыйребезнең шигырьләрен, әкиятләрен үз итә. Киләчәктә дә яратырлар, онытмаслар аны.